

Biskop Atle Sommerfeldt: Vann i et prestasjonssamfunn

For noen år siden fikk vi besøk av Evelyn, en god medarbeider og venn fra tiden vi bodde i Botswana. Botswana ligger i det sørlige Afrika og er dominert av Khalahari-ørkenen som gir begrenset nedbør. Etter et par timers kjøring på Østlandet spurte vi henne om det var noe hun særlig la merke til. Vi tenkte kanskje hun ville kommentere husene eller bilene eller trærne, alt dette er annerledes i Norge enn i Botswana. Men det hun opplevde som helt spesielt var at det er så mye vann, overflod av vann, alle steder.

Vi lever i verdens best utviklede velferdssamfunn, vi eier omkring 2% av verdens aksjer og vi har fortsatt store unyttede ressurser under havbunnen, i havet og på land. Alt dette gjør oss til verdens mest privilegerte nasjon. Men for mennesker som strever for å sikre mennesker, dyr og avlinger tilstrekkelig med vann, er likevel vår store tilgang på eget vann Norges største privilegium.

Vann er forutsetningen for alt liv og har en konstant mengde som resirkuleres i et kretsløp som spenner over hele livets periode her på jorda. Det betyr at vannet i dinosaurens øye og i kroppene til våre eldste forfedre og formødre, gjenfinnes i dagens elver og innsjøer. Norges vann vil derfor ikke, som olje og gass, ta slutt, men vil fortsette å gjøre menneskene bosatt i Norge til et privilegert folk helt til tidens ende.

Vi lever i en tid der presset på å oppnå målbare resultateter på alt vi gjør er stort. Det er vanskelig for noen hver å ikke bli fanget i forestillingen om at det jeg presterer på skole, i hverdagslivet eller på arbeidsplassen er det som egentlig gir meg verdighet og verdi. At menneskets muligheter innenfor teknologi og vitenskap virker uten grenser, bidrar også til å skape en tidsånd der menneskets prestasjoner er tilværelsens sentrum og mål. Av alle begreper vi kan karakterisere vårt samfunn med, er "prestasjonsamfunn" et av de mest treffende.

Vår store utfordringen er det faktum at det er en livsløgn å tro at menneskelig prestasjoner kan håndtere alle våre utfordringer og gi oss alle et meningsfylt liv. Vi møter alle utfordringer vi ikke klarer å håndtere, og vi må alle øve oss i å akseptere våre og andres begrensinger. Vi må lære oss å verdsette oss selv og andre mennesker ved andre kvaliteter enn prestasjonene våre.

Denne årstiden er pinsens årstid da vi her i nord feirer vårens overvinnelse av vinterens kulde og mørke. Det frosne vannet blir til levendret vann som sildrer og renner slik at nytt

liv kan vokse frem. I hver en bekk og regndråpe minnes vi at vannet er forut for enhver prestasjon og er Skaperens gave til oss slik at vi skal få liv. Det er ikke våre egne prestasjoner som er livets grunnlag, men Guds handling som gir oss alle giuddommelig verdi, uavhengig av prestasjoner og kapasitet til å selv håndtere livssituasjonen vår.

Norge vil alltid være et godt sted å leve for mennesker fordi vi har overflod av vann. Det ligger her og lever sitt liv uavhengig av våre prestasjoner. Pinsetiden gir oss en anledning til å stoppe opp og finne hvile i livets gave midt i samfunnets prestasjonspress og glede oss med Øystein Thelle i en kjær pinsesalme: "Så grønn en drakt, så rik en duft har smykket dal og enger! Nu strykes ømt av lys og luft de fagre urtesenger. Hør lundens sus og bekkens brus forkynne hva som kommer: Omsider blir det sommer!